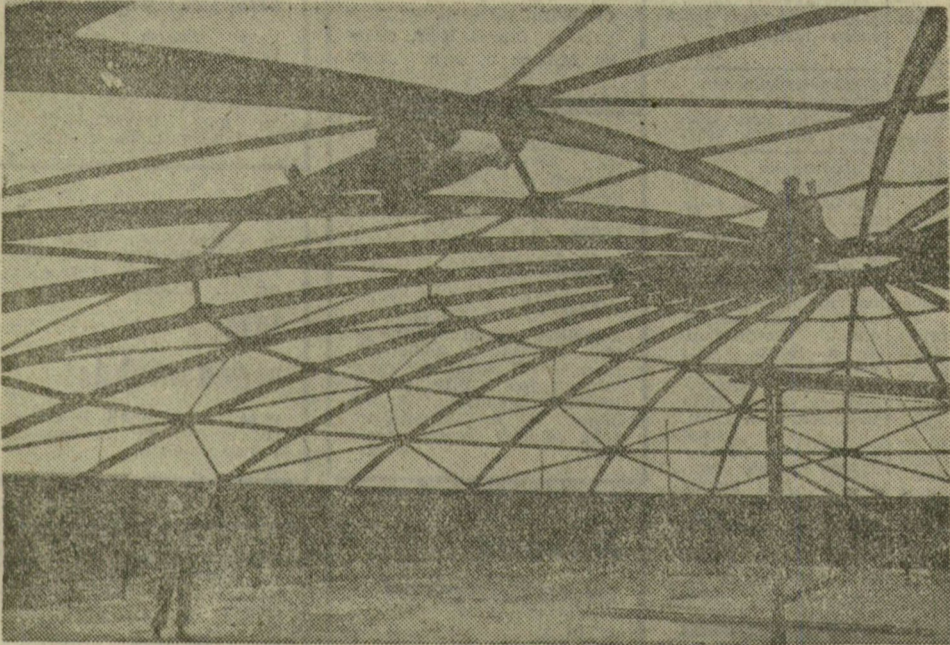

ÉPÜL A DUNAI KŐOLAJFINOMÍTÓ

A Barátság Nemzetközi Kőolajvezeték egyik legfontosabb állomása a Százhalombattán épülő kőolajfinomító. Az építkezést egy éve kezdték s azóta gyors ütemben halad. Már állnak a központi irodaépületek, a tűzoltóaktanya és a korszerű ebédlő. Két tárolótartály már teljesen kész, kettőt rövidesen befejeznek. A képen: a Tartály és Tárolóberendezések Gyárának dolgozói készílik az egyik ötezer köbméteres tartály tetőszerkezetét.

Még több gondot a gyermekélelmezésre!

Egy hónapja külön konyhán főznek az óvodások és iskolások részére

Szegeden április 1-ig a napközis óvodák és iskolák gyermekei részére a Juhász Gyula utcai központi konyhán készítették a tízórait, az ebédet és az uzsonnát. Nem volt ez könnyű feladat, hiszen több ezer különböző korú gyermek részére kellett megfelelő étrendet összeállítani. Mint a sok évi tapasztalat bizonyítja, ez nem is sikerült mindig.

Az év elején is több szülő, valamint óvónő panaszkodott, hogy borsostokányt, erősen fűszeres gulyást kaptak az óvodások ebédre. Tízórait, uzsonnára pedig gyakori volt a füstölt szalonna. Ezek az ételek semmiképpen nem 3-6 éves korú gyermekeknek valók. Nemcsak hogy nehéz az ilyen étel, de a gyermekek többsége egyszerűen meg sem ette.

Az illetékesek segítenek

Szeged megyei jogú városi tanácsának művelődésügyi osztálya rendszeresen ellenőrizte a gyermekélelmezést.

Éppen ezért — mivel ők sem tartották helyesnek, hogy közös konyhán főzzenek az iskolásoknak és az óvodásoknak — határozták el, hogy különválasztják a gyermekélelmezést. Kapóra jött a nemrégiben felépült gedői új iskola, ahová amúgy is építettek mintegy 400 gyermek részére főzőkonyhát, étkezőhelyiséget. A terv sikerült: ez év április 1-től különválasztották az óvodások részére a főzést.

A Juhász Gyula utcai központi konyhán tehát ezzel az új intézkedéssel 500-zal több iskolás gyermek részére tudnak egy hónap óta ebédet főzni. Az iskolában létesített konyhán viszont mintegy 1400 óvodásnak biztosítanak tízórait, ebédet, uzsonnát.

Bevált a különválasztás

A szép környezetben levő konyhából kellemes illatok terjengnek. A fiatal élelmezési vezető tájékoztatása szerint borsólevest főznek sokkal kevesebb ételrel, mint azelőtt. Előkerül az étlap, s így könnyen megállapítható: hasznos volt a különválasztás, mert az eltelt egy hónap óta például a szegedi óvodákba egyetlenegyszer sem szállították füstölt szalonnát, tízórait, uzsonnára vagy ebédre, de erősen fűszerezett ételt sem. Külön gondot fordítanak arra, hogy sok fűszert és sült tésztát készítsenek, mert a

gyermekek ezt szeretik és táplálkozásukhoz egészséges. Jellemző a konyha vezetőinek gondosságára, hogy friss élő baromfit vásároltak, s abból készítik a gyermekek ételét. Gyakori az étrendben a húsvéves, különböző színekű főtt hússal, paraj, sóskával, tízórait, uzsonnára pedig csemege-szalámit, vaját, kekszet, lekvárt küldenek.

Hibák is akadnak

A sok jó tapasztalat mellett azonban sok gondról is panaszkodnak a konyha vezetői, dolgozói. Bár több mint egy hónapja dolgoznak, a húsvéves, különböző színekű főtt hússal, paraj, sóskával, tízórait, uzsonnára pedig csemege-szalámit, vaját, kekszet, lekvárt küldenek.

Sok egyéb probléma is akad. Így például a raktárraktól való nagy távolság sok felesleges szaladgálást von maga után. Zuhanyozójuk van a konyha dolgozóinak, de meleg víz sincsen. Pedig a berendezés és minden egyéb megvan hozzá, csupán engedély vagy utasítás kellene az illetékesektől.

A látogatás alkalmával a városi tanács kereskedelmi osztályának képviselője ellenőrizte az áruellátást is. Igéretet tett, hogy kéthetenként friss májat is biztosít, hogy ezzel is változatosabbá tehesse az óvodások étrendjét.

Kedvező tapasztalat az óvodákban

Az ellenőrzés során meglátogattunk több óvodát is. A vélemény egyöntetű volt, az elmúlt egy hónap alatt sokat fejlődött a gyermekélelmezés Szegeden. Kisgyermeknek való, ízletes ételeket főznek az új konyhán, s nincs már probléma a szállítással sem, mert 11-12 óra között mindennap megérkezik a friss ebéd a legtovább eső óvodába is.

A Hobiárt basa utcai óvodában Árgyelán Aranka vezető óvónő különösen nagy elismeréssel beszélt arról a minőségi változásról, amelyet a konyhák szétválasztása jelentett. Jobb étvágyal fogyasztják a gyermekek is a teljes ételeket, a fő-

zeléket és a sült tésztát is, mint a régebbi fűszeres, nehéz ételeket. A tapasztalatok tehát kedvezőek, s a néhány kezdeti probléma megoldása után még tovább fejlődik majd Szegeden a gyermekélelmezés.

H. M.

Anyáknapjára ünnepségek üzemekben, iskolákban

Május első vasárnapján, a hagyományos anyák napján városokban és falvakban, üzemekben és iskolákban, sőt az óvodákban is bensőséges ünnepségeken emlékeznek meg a fiatalok az édesanyjáról.

Vasárnap délelőtt a Kosuth-adón a KISZ Központi Bizottságának nevében Nagy Richárd, a budapesti KISZ-bizottság titkára köszönti az édesanyákat, majd az ifjúsági rádió műsora emlékeztet meg a hagyományos ünnepéről. (MTI)

A szegedi üzemek is készülődnek már a Budapesti Nemzetközi Vásárra

A hónap második felében, május 17-én nyitja kapuit a Budapesti Nemzetközi Vásár. A Városi tanács hangos a vásárpépítők munkájának zarátkától, a külföldi cégek kiállítási tárgyainak jó része már megérkezett a helyszínre, a hazai ipar, így a szegedi is készül a nagy seregszemlére.

Új szabású bőrkabátokat

mutat be idén a Pannónia Szőrmekészítő és Feldolgozó Vállalat szegedi gyára. Az év legszebb terméke pályázatra már korábban felküldték a kabátot az Iparművészeti Tanács és a Könyvnyomtatásügyi Minisztérium zsűri-jének, köztük olyan grafit és mohazöld színű, feles és háromnegyedes, női irhabundákat, amelyeket beföldön még sohasem gyártottak. Némelyiknek kesztyűbőrrel van a gallérja és zsebe díszítve.

Minden valószínűség szerint 10-12 darabot álló kollekcióval vonulnak fel a vásárra. Az elmondottakon kívül bemutatják az üzem legjellemzőbb termékeit is: férfi bőrkabátot, hasított bőrből készült női bőrkabátot, gyermeklábszákot, csuklyás bakfiskabátot, s az egyik legkőközvetlenebb új termékét, a különböző színű sertésbőr bakfis- és női kabátot.

Kockázat nélkül nincs eredmény

Egy nagy gyár mérnöke azt panaszkolta, hogy nem nyílik elég tere néhány új elgondolásának kikísérletezésére. Egy nagy gyár igazgatója azt panaszkolta, hogy a most folyó átszervezés mindent fenekestül felborít. Egy nagy gyár párttitkára azt panaszkolta, hogy roppant nehezen honosodnak meg a párt- és társadalmi munka új vonásai, módszerei.

Távol áll tőlem, hogy a fenti három mondattal három típust ábrázoljak; különben is háromnál sokkalta több típus van abban a tekintetben, ahogy minálunk az újról, annak elterjedéséről vélekednek. Említhetném például a megcsontosodott kispolgárra valló nézetet, amely szerint minden úgy van jól, ahogy éppen van, meg említhetném a bürokratát is, aki szerint csak el kell rendelni az új bevezetését, s ha az élet nem igazodik hozzá, annál rosszabb az életnek — bírságot, fegyelmeztetést.

A dolog lényege — s ez az, amiről szólni akarok —, hogy még nem mindenki érti meg: az új rendszerint harcban születik. Harcba a régivel, amely féltékenyen őrzi hadállását, s harcban a régi képviselőivel szemben, akik érzékenységből, féltékenységből vagy más nyavalyákból újtájk az újnak. Látni kell, hogy az új előretörése nemcsak műszaki probléma, hanem sokkal inkább társadalmi-politikai probléma, s a leggyakrabban ma ez a forradalmárság próbatétele. Ki ne tudna példát rá, hogy az osztályharc lezajlott éles szakaszban keményen helytáll emberek egyszerű konzervatívokká váltak és válnak, ha az akkor, régebben követett célt elérték, mert nem értik meg, hogy nincs megállás. De arra is van szép számmal példa, hogy sokan, az egészségesen túlmenő nyughatatlansággal, örökösen hajszolják magukat és munkatársaikat, s azt hiszik, csak akkor teljesítik jól feladataikat, ha olyasmikre úzik az embereket, amiknek még nem érkezett el az idejük.

Igen ám, de ki a megmondhatója: mi az az új, amely már-már túlérett, mi az, ami dörömböl az ajtón és bebocsátást kér, s mi az, ami még csak éppen

érlelődik? Meg aztán mi a biztosíték rá, hogy az a bizonyos új valóban új, jobb, mint a régi, a meghonosodott? Nem kell-e majd nem sokára visszakoznunk, és szégyenkezünk amiatt, hogy az újnak bekonferált eljárás vagy módszer rosszabbnak bizonyul az addig követett-nél? Erre a félelemre csak egyet lehet mondani: ilyen csálhatatlan biztosíték nincs. Van azért egyfajta biztosíték, amely, ha nem is csálhatatlan műszer, a legtöbb esetben megóv a nagyobb bajoktól és többé-kevésbé eligazít: ez a biztosíték saját józan eszünk. De éppen mert az újról, annak megítélésén nagyon is egyéni, alakul ki megannyiféle viszonyulás az újhoz.

Az új bevezetése — nos, ez igaz — kockázattal jár. Vajon mekkora kockázatot érdekes, sőt kell vállalni érte? Ez mindig attól függ, mit ígér az a bizonyos új. Megint csak a gazdaság nyelvén szólva: ha egy sokmillió értékű találmányról van szó, amely nagy megtakarítással kecsegtet, és hozzá bebizonyítottan az előzetes elméleti számítások szerint, akkor vállalni kell a kockázatot. De ismét hangsúlyozom, hogy korántsem csak műszaki újdonságokra gondolok. Vannak új módszerek a politikában, a pedagógiában és mindenütt, hiszen akik mindent úgy tartanak jónak, ahogyan van, voltaképpen szeretnék megmerevíteni a társadalom életét, ami pedig az előrehaladás halála. Am éppen a kockázattal az, amitől sokan tartózkodnak, mert a kockázattal az egyenlő a felelősségvállalással. Ezért létezik még a bevezetőben említett bürokratagondolkodás, hogy jó, igen, elhiszem, de rendeljék el fentről, akkor megcsinálom. Érdekes egyébként, hogy mások viszont azt kifogásolják: még mindig túl sokat rendelnek el fentről, és kevésbé számítanak az egyes emberek fantáziájára, konkrét helyi ismeretire, s arra a lelkiismeretre, amely a helyi ismeret birtokában sarkallja őket új meg új módszerekre.

Nem mondom vele újat, ha leírom: ebben a kérdésben is az arany középutat a helyes. Az biztos, hogy a kísérletezés kockázattal jár, és az is biztos, hogy a kísérletek tekintélyes része önmagában nem gyümölcsözők. Még sincs teljesen meddő kísérlet. Gondoljunk csak Ehrlich hírneves gyógyszerére, amelynek neve Salvarsan 606. Ki állíthatná, hogy az előzőleg végzett 605 kísérlet nem járult hozzá a határozathozó sikeréhez, sőt, hogy nem éppen a hatszázöt „hiábavaló” kísérlet ébresztette rá a tudóst a helyes határozathozókra? A tudományos kísérletekben gyakran ilyen az arány, amivel nem akarok felmentést adni azoknak, akik nyaklót nélkül szórónak meddő kísérletekre az állam pénzét. De arra mégis jó a tanulság, hogy ne csüggedjünk el egykettőre, ha valami nem mindjárt, az első próbálkozásra sikerül, és ne mondjunk mindjárt le a cél eléréséről, ha nehézségek tornyosulnak.

Mert nehézségek, sokszor nem várt nehézségek, fellépnek, az bizonyos. Néha laboratóriumi, hogy úgy mondjam steril keretek közt tökéletesen bevált módszerek helyessége nem igazolódik be szelvényben. Csizsólni kell rajta. Ehhez vállalkozói kedv kell, lankadatlan és biztos hit. Aki elcsügged, az feladja a harcot. Persze, némelykor azért csügged el, mert gáncsoskodókkal kell megbirkózni, miközben az anyaggal is birkózik. Meg aztán, ismétlem, pénz sincs olvasatlanul.

Igen, az anyagi eszközök nagyon is indokolt korlátokat szabnak. De a rengeteg pénz úgy kell okosan felhasználni, hogy a valóban kecsegtető kísérletezésekre fordítsuk, ne pedig egyes megszállottak privát passzióira; vagyis úgy használjuk fel, hogy szét ne forgácsolódjék. És itt van szerepe a józan észnek, amelyre már utaltam. Mástól is jól meg kell érteni: legalább annyi tartalékunk van ingyen és bérmentve felhasználható, másutt már tőviről hegyire kikísérletezett és bevált módszerek bevezetése által, mint amennyit holmi vadonatúj saját ötlettől remélhetünk. A pártunka, az államigazgatás, néha a vállalati igazgatás új, tökéletesebbnek látszó formái két krajcár befektetés nélkül bevezethetők, tehát nem feltétlenül a pénz az úr. Sokkal inkább a szemlélet dönti el, mi válik általánossá, elfogadottá gyakorlati.

Sőt, azt sem mondanám, hogy minden újmódi-
nak okvetlenül általánosan elfogadottá kell válnia. Előbb már szóltam a helyi emberek tudásáról, lelkiismeretességéről és leleményességéről. Ezt „fent” lehet kalkulálni, de egyes megnyilvánulásait előírni nem lehet. Előfordul sok minden, ami egyik helyen jó, a másikon nem válik be — ilyenkor nem szabad kétségbe vonni az amott felmutatott eredményt. Valójában éppen az az igazság, hogy mindegyik egyforma hatásokkal alkalmazható módszerek nincsenek. Sokan azt mondják: bár lennének! Én meg azt mondom: isten őrizze tőle, hiszen akkor az emberek egyéniségének és az életnek a sokszínűségét dobnánk oda — merő tunyaságból, azért, hogy ne kelljen magunknak is töprengünk azon, amin már mások is töprengtek.

Visszont: azért, mert minden a helytől, a körülményektől függ, nem szabad idegenkednünk mások tapasztalatainak alkotó alkalmazásától, értelemesen ki-hámozva belőlük a számunkra kedvezőket, felhasználhatókat. Ezt az egyéniség, az élet sokszínűsége nem sýnli meg.

Az élet rendszerint nagyon összetett és a kérdéseket nem végtelenben fogalmazza meg. Nem úgy áll hát a kérdés, hogy valaki vagy merész fantaszt, vagy pedig megcsontosodott öreguras. De ha ilyen végtelenben fogalmazódik meg a kérdés, feleljünk rá bátran. Ha nem is a fantaszt pártján állunk, de rokonszenvesebb számunkra az az egyéniség, amely nem hiszi azt, hogy ha ő kitalál valamit, az az emberi kor legvégső határáig maga a megtestesült tökély. Rokonszenves az az egyéniség, amely bátran mer új utat törni, s legyen bár öreg vagy fiatal, benne ifjú hég lobog, tekintetét előre veti, s szüntelenül töpreng azon, hogyan mehetnének az ügyek még jobban, ha már jól mennek is. A mi korunk azokat az embereket igazolja, akik nem ismerik a tespedést, és bátran elvetik azt, ami fölött eljárt az idő, s az idejét multról be is bizonyítja idejét múlt voltát. A mi emberek csak akkor mai ember, ha újra, jobbra törekszük a társadalom életében, a termelésben, a politikában, a művészetben egyaránt, de nem úgy törekszük újra, hogy válogatás nélkül eldobja mindazt, amit apánk alkottak, hanem a jót megőrizve fejlesztjük tovább, tudva azt, hogy nem minden új, ha újnak látszik, s nem minden régi rossz.

Az újjal járó kockázatot pedig emelt fővel vállalni kell. Kockázat nélkül sohasem született győzelem. S hogy a kockázatot a lehető legkisebb mérvű legyen, hogy a szülési fájdalom ne is legyen érezhető, ez tulajdon bölcsességünkön múlik.

R. K.